

58- 100 Świdnica, ul. Głowackiego18/1

tel/fax 074 853 70 30, tel. kom. 601 27 34 61

e-mail: biuro@tech-eko.pl , www.tech-eko.pl

Zamawiający:

- Projektowanie

- Doradztwo

- Ekspertyzy

Temat opracowania:

- Pomiar

Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku
Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2009 –
2012 i dalsze

- Kompleksowa
obsługa
ekologiczna firm

Opracował:
mgr inż. Piotr Kaczmarczyk

- Raporty
oddziaływania na
środowisko

mgr Justyna Kaczmarek

mgr Jerzy Laskowski

Lipiec 2009 r.

1. Wstęp.....	5
2. Cel i zakres prognozy oddziaływania na środowisko.....	6
3. Metodyka sporządzania Prognozy.....	8
4. Główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	9
4.1. Informacja o zawartości aktualizacji PGO.....	9
4.2. Cele aktualizacji PGO oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....	10
4.2.1. Cele określone w dokumencie „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”.....	11
4.2.2. Cele wynikające z analizy programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko – narodowa strategia spójności 2007–2013”.....	13
4.2.3. Cele wynikające z „Krajowego Planu Gospodarki odpadami 2010”.....	13
4.2.4. Cele wynikające z „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego”.....	16
4.2.5. Cele wynikające z „Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego”.....	18
5. Aktualny stan środowiska na terenie gmin zrzeszonych w ZGPD-7.....	21
5.1. Położenie i opis warunków glebowych, hydrologicznych i hydrogeologicznych.....	21
5.1.1. Położenie.....	21
5.1.2. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami.....	25
5.1.3. Ochrona przyrody.....	26
5.2. Aktualny stan środowiska.....	28
5.2.1. Stan jakości powietrza na terenie powiatu dzierżoniowskiego.....	28
5.2.2. Wody powierzchniowe.....	31
5.2.3. Wody podziemne.....	35
5.2.4. Stan czystości gleb i gruntów.....	36
5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	38
6. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	41
6.1. Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym	41

oddziaływaniem.....	
6.2. Analiza oddziaływania na środowisko.....	44
7. Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie.....	45
8. Przewidywane znaczące oddziaływania.....	48
8.1. Ekologiczne Centrum Odzysku w Bielawie wraz z funkcjonującym przy nim Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów.....	48
8.2. Eksploatacja składowiska Byszów – Gilów.....	51
8.3. Inne działania mogące powodować znaczące oddziaływanie na środowisko..	52
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej aktualizacji PGO.....	54
10. Metody analizy skutków realizacji postanowień aktualizacji PGO.....	56
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	58
12. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	59
13. Rozwiązania alternatywne w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie PGO.....	62
14. Opis w języku niespecjalistycznym.....	64

SPIS TABEL:

Tabela nr 1.	Wyniki pomiarów SO ₂ na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r. – stała stacja pomiarowa (Dzierżonów, ul. Piłsudskiego).....	29
Tabela nr 2.	Wyniki pomiarów NO ₂ na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r. – stała stacja pomiarowa (Dzierżonów, ul. Piłsudskiego).....	29
Tabela nr 3.	Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM10 na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r. – stała stacja pomiarowa (Dzierżonów, ul. Piłsudskiego).....	30
Tabela nr 4.	Klasyfikacja elementów fizykochemicznych w rzece Piława w przekroju zlokalizowanym powyżej ujścia Gniłego Potoku (23,4 km) w 2008 r.....	32
Tabela nr 5.	Klasyfikacja elementów fizykochemicznych w przekroju ujściowym Piława (0,5 km) w 2008 r.....	33
Tabela nr 6.	Klasyfikacja elementów fizykochemicznych w rzece Ślęza w przekroju zlokalizowanym powyżej Cukrowni Łagiewniki (58,8 km) w 2008 r.....	34
Tabela nr 7.	Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2007 r.	35
Tabela nr 8.	Zawartość przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebach użytkowanych rolniczo na terenie powiatu dzierzoniowskiego w latach 2004-2007 (% przebadanych próbek glebowych).....	37
Tabela nr 9.	Wskaźniki efektywności gospodarki odpadami komunalnymi (wg KPGO 2010).....	57

1. Wstęp

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko nakłada art. 46 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199 poz. 1227), zgodnie z którym: *przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: (...) planów (...) w dziedzinie (...) gospodarki odpadami.*

Odpowiedzialność za wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko spoczywa zgodnie z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) na organie opracowującym projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47.

Opracowanie wykonano w oparciu o następujące akty prawne:

- ☒ ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 poz. 1227),
- ☒ ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.).

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano następujące źródła informacji:

- ☒ „Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”,
- ☒ „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010”,
- ☒ „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego”,
- ☒ „Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2006 roku”,
- ☒ „Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2007 roku”.

2. Cel i zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza została opracowana dla projektu *Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego aktualizacja na lata 2009 – 2012 i dalsze* a jej nadrzędnym celem jest weryfikacja, czy treści zawarte w PGO nie naruszają prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza jest dokumentem wskazującym na możliwe negatywne skutki realizacji aktualizacji Planu i formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz przedstawia sposoby ich minimalizacji..

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199 poz. 1227) prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody*,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe

i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- ☒ różnorodność biologiczną,
- ☒ ludzi,
- ☒ zwierzęta,
- ☒ rośliny,
- ☒ wodę,
- ☒ powietrze,
- ☒ powierzchnię ziemi,
- ☒ krajobraz,
- ☒ klimat,
- ☒ zasoby naturalne,
- ☒ zabytki,
- ☒ dobra materialne,
- ☒ z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3. Metodyka sporządzania Prognozy

Prognoza Oddziaływania na Środowisko Projektu Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego została opracowana na podstawie zapisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan gospodarki odpadami na terenie gmin należących do Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego (ZGPD7) oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wnioski z tej analizy odniesiono do stanu środowiska w powiecie i przeanalizowano możliwe skutki realizacji planu.

W *Prognozie* przeanalizowano uwzględnienie w planie strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach (m.in. w *Krajowym planie gospodarki odpadami KPGO 2010*, aktualizacji *WPGO dla Województwa Dolnośląskiego*) zarówno na poziomie krajowym jak i wojewódzkim. W niniejszej dokumentacji uwzględniono również informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych dostępnych z państwowego monitoringu środowiska oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku.

4. Główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

4.1. Informacja o zawartości aktualizacji PGO

Obowiązek sporządzania planów gospodarki odpadami został nałożony na gminy w art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 ze zm.) na podstawie którego plany podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Zgodnie z art. 15, pkt. 7a ustawy „gminny plan gospodarki odpadami obejmuje odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych”. Szczegółowy zakres planu gminnego został doprecyzowany w § 4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz.620 ze zm.). Wg niego gminny plan gospodarki odpadami powinien zawierać:

☒ aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:

- rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
- istniejące systemy zbierania odpadów,
- rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
- uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami;

☒ prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;

☒ cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia;

☒ działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:

- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
- ☒ rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację;
- ☒ sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;
- ☒ system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

4.2. Cele aktualizacji PGO oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Prawidłowa gospodarka odpadami należy do zasadniczych problemów ochrony środowiska. Podstawowym dokumentem określającym ramy prawne gospodarki odpadami w Unii Europejskiej jest Dyrektywa Rady 74/442/EEC w sprawie odpadów. Nakłada ona na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia odzysku i usuwania odpadów w sposób niezagrażający życiu ludzkiemu i niepowodujący szkód w środowisku. Ponadto nakłada obowiązek zapobiegania tworzeniu się lub ograniczaniu ilości odpadów i ich szkodliwości. Do zasadniczych instrumentów, które umożliwią rozwój racjonalnej gospodarki odpadami, należy zaliczyć opracowywanie i wdrażanie planów gospodarki odpadami na wszystkich poziomach podziału administracyjnego kraju, od skali krajowej do poziomu gminnego.

Cele w projekcie *Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego aktualizacja na lata 2009 – 2012 i dalsze* zostały opracowane w oparciu o dokumenty wyższego rzędu (głównie Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010, Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego), jak również Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego opracowanego w poprzednich latach.

W przedmiotowym projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla ZGPD7 opracowano cele krótkookresowe na lata 2009 - 2012, średniookresowe na lata 2013 – 2016 oraz cele długookresowe na lata 2017 - 2020. Ich realizacji mają natomiast służyć zadania na lata 2009 - 2016 zawarte w harmonogramie zadań krótkookresowych (2009 – 2012) i średniookresowych (2013 - 2016). W przedmiotowym harmonogramie przedstawione zostały informacje odnośnie podmiotów odpowiedzialnych za realizację założonych celów, szacunkowy koszt i potencjalne źródła finansowania.

4.2.1. Cele określone w dokumencie „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”

Cele średniookresowe do 2014 r.

- ☒ utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.);
- ☒ znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska;
- ☒ zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE;
- ☒ sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 roku o odpadach wydobywczych – Dz. U. Nr 138, poz. 865);
- ☒ eliminacja kierowania na wysypiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów;
- ☒ pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- ☒ zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych tak, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż **50%** w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

Kierunki działań koniecznych dla osiągnięcia celów średniookresowych w latach 2007–2010

- ☒ pełne wdrożenie do polskiego prawa wszystkich dyrektyw UE dotyczących gospodarki odpadami (do końca 2008 roku);
- ☒ zorganizowanie banku danych o odpadach (do końca 2009 roku);
- ☒ reforma obecnego systemu zbierania i odzysku odpadów komunalnych w gminach, dająca władzom samorządowym znacznie większe uprawnienia w zarządzaniu i kontrolowaniu systemu (do końca 2009 roku);
- ☒ zwiększenie stawek opłat za składowanie odpadów zmieszanych biodegradowalnych oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku;
- ☒ finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne inwestycji dotyczących odzysku i recyklingu odpadów, a także wspieranie wdrożeń nowych technologii w tym zakresie;
- ☒ finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne modernizacji technologii prowadzących do zmniejszania ilości odpadów na jednostkę produkcji (technologie małoodpadowe);
- ☒ intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów (np. opakowań, toreb foliowych) i ich preselekcję w gospodarstwach domowych;
- ☒ wzmocnienie przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli podmiotów odbierających odpady od wytwórców oraz podmiotów posiadających instalacje do odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów;
- ☒ dokończenie akcji likwidacji mogilników, zawierających przeterminowane środki ochrony roślin i inne odpady niebezpieczne oraz akcji eliminacji PCB z transformatorów i kondensatorów (do końca 2010 roku).

4.2.2. Cele wynikające z analizy programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko – narodowa strategia spójności 2007–2013”

1. Działania niezbędne do zrealizowania Priorytetu II¹ programu operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko – narodowa strategia spójności 2007–2013”:
 - ☒ redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddanych odzyskowi i unieszkodliwieniu innymi metodami niż składowanie;
 - ☒ zwiększenie ilości terenów przywróconych do właściwego stanu poprzez rekultywację terenów zdegradowanych i składowisk na cele przyrodnicze.
2. Przewidywane efekty realizacji Priorytetu II:
 - ☒ zmniejszenie zewnętrznych kosztów środowiskowych dla gospodarki;
 - ☒ wdrożenie nowoczesnych technologii odzysku (w tym recyklingu) i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów;
 - ☒ kompleksowe rozwiązanie problemu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych;
 - ☒ zmniejszenie zagrożenia dla zdrowia oraz poprawa jakości życia ludności.

4.2.3. Cele wynikające z „Krajowego Planu Gospodarki odpadami 2010”

Cele główne:

- ☒ zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
 - ☒ zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
 - ☒ zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających standardów Unii Europejskiej;
 - ☒ wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
 - ☒ stworzenie kompleksowej bazy danych o gospodarce odpadami w Polsce;
- przy ograniczeniu do niezbędnego minimum zmian w prawie, wynikającego

¹ dotyczącym gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, którego głównym celem jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych;

z konieczności transpozycji prawa unijnego oraz potrzeby wprowadzenia zmian wskazanych w KPGO 2010.

Cele w gospodarce odpadami komunalnymi:

☒ w zakresie zbierania i odbierania odpadów komunalnych:

- a) objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 r.;
- b) zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010, najpóźniej do końca 2007 r., przy czym dla zrealizowania tego celu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych:
 - odpady zielone z ogrodów i parków;
 - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.);
 - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe;
 - tworzywa sztuczne i metale;
 - zużyte baterie i akumulatory;
 - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
 - przeterminowane leki;
 - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, itd.);
 - meble i inne odpady wielkogabarytowe;
 - odpady budowlano-remontowe;
 - pozostałe rodzaje - łącznie, w postaci tzw. odpadów resztkowych.

☒ w zakresie transportu odpadów na składowisko odległe ponad 30 km zalecane jest jako opłacalne zastosowanie przeładunkowego systemu transportowego (dwustopniowego);

☒ w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych:

- a) maksymalizacja odzysku poprzez:
 - zapewnienie dostępu do instalacji o przepustowości wystarczającej do przetwarzania wszystkich selektywnie zebranych odpadów²;
 - stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne³;

² poprzez odpowiednie monitorowanie zrealizowanych i planowanych inwestycji;

- promowanie produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych⁴;
 - wydawania pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami odpowiedniego szczebla i których celowość budowy została potwierdzona analizą koszty-korzyści;
 - zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami;
 - wspierania i promocji badań nad technologiami odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- b) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
- w 2010 r. więcej niż 75%;
 - w 2013 r. więcej niż 50%;
 - w 2020 r. więcej niż 35%;
- masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., związane z koniecznością budowy linii technologicznych do ich przetwarzania: kompostowni odpadów organicznych, linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych), zakładów termicznego przekształcania odpadów komunalnych;
- c) wdrażania systemowych i kompleksowych rozwiązań w gospodarce odpadami, których podstawę powinny stanowić:
- zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO) o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego minimum przez 150 tys. mieszkańców, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki i zapewniające następujący zakres usług:
 - mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie odpadów resztkowych i pozostałości z sortowni;
 - składowanie przetworzonych odpadów resztkowych;
 - kompostowanie odpadów zielonych;
 - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie);

³ poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu;

⁴ poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne;

- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie);
 - zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalny);
- przy czym do obliczania bazowej ilości odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r. KPGO 2010 zaleca przyjęcie **155 kg/M/rok** dla terenów miejskich, **47 kg/M/rok** – dla obszarów wiejskich oraz liczbę mieszkańców (M) w danej jednostce organizacyjnej w tym roku;
- termiczne przekształcanie odpadów komunalnych zmieszanych oraz zakaźne odpady medyczne i weterynaryjne po ich wstępnej dezaktywacji – w przypadku aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców;
- d) zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do **max. 85% wytworzonych** odpadów do końca 2014 r.;
- e) zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do max. 200 do końca 2014 r., przy czym:
- w poszczególnych województwach winno dążyć się do zredukowania ilości małych nieefektywnych składowisk lokalnych i zapewnienia funkcjonowania składowisk ponadgminnych w ilości 5 do 15 (max.) w skali województwa do końca roku 2014;
 - preferuje się składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne obsługujące przez ponad 15 lat obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 tys. mieszkańców.

4.2.4. Cele wynikające z „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego”

Cele krótkookresowe na lata 2008–2011:

- ☒ objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do końca 2008 r.;
- ☒ zapewnienie, najpóźniej do końca 2009 roku, objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania wynikają z założeń KPGO 2010 tj.: do 10% masy wytwarzanych odpadów

w 2010 roku oraz do 20% w roku 2018;

- ☑ zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania, zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2010 r. więcej niż 75% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;
- ☑ stopniowe zmniejszanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne;
- ☑ zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk niespełniających wymagań.

Cele długookresowe na lata 2012–2015:

- ☑ zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych;
- ☑ zapewnienie do końca 2015 roku selektywnego zbierania odpadów na poziomie przynajmniej 15% masy odpadów wytwarzanych, aby do końca 2018 roku osiągnąć minimalny poziom 20%, wynikający z założeń KPGO 2010;
- ☑ zwiększenie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcenia;
- ☑ zwiększanie odzysku energii i surowców z odpadów komunalnych w wyniku ich mechanicznego, biologicznego oraz termicznego przekształcania, zmniejszanie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2013 r. więcej niż 50% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

4.2.5. Cele wynikające z „Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego”

Zadania strategiczne dla systemu gospodarki odpadami:

- ☒ działania mające na celu wykształcenie postaw skutkujących zapobieganiem wytwarzaniu odpadów oraz minimalizacją ilości odpadów, których wytworzeniu nie udało się zapobiec;
- ☒ objęcie całości wytworzonych w powiecie odpadów komunalnych zbiórką i procesom odzysku, a w dalszej kolejności unieszkodliwianiu;
- ☒ rozwijanie selektywnej zbiórki: frakcji surowcowych odpadów, odpadów wielkogabarytowych, gruzu, odpadów niebezpiecznych i osiągnięcie przyjętych poziomów zbiórki tych odpadów;
- ☒ wspomaganie systemu selektywnej zbiórki przez sieć Punktów Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów – PDGO;
- ☒ odejście od gospodarki odpadami w skali gminy na rzecz działań międzygminnych;
- ☒ docelowo – oparcie powiatowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi o Centrum Sortowania, Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów (CSOiUO).

Zadania krótkoterminowe – do roku 2006:

- ☒ objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym wywozem mieszanych odpadów komunalnych;
- ☒ wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych, wybranych nieopakowaniowych, zielonych, wielkogabarytowych, gruzu i odpadów niebezpiecznych;
- ☒ działania mające na celu rozwój w powiecie kompostowania przydomowego selektywnie gromadzonych odpadów kuchennych i zielonych z przydomowych ogrodów. Planuje się, że kompostowanie przydomowe obejmie do końca okresu odpady gromadzone selektywnie w ok. 600 gospodarstw domowych (2500 mieszkańców);
- ☒ utworzenie pierwszego Punktu Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w Dzierżoniowie;
- ☒ prowadzenie intensywnej i adresowanej do jak największej liczby mieszkańców

powiatu kampanii edukacyjnej w zakresie docelowego systemu gospodarki odpadami.

Zadania średnioterminowe na lata do 2010:

- ☑ powstanie i zacznie funkcjonować (CSOiUO);
- ☑ w ramach CSOiUO rozpoczęty zostanie recykling organiczny (kompostowanie);
- ☑ tworzenie nowych PDGO, których liczba musi wynikać z rzeczywistych potrzeb w tym zakresie, które zostaną określone na podstawie doświadczeń zdobytych w ramach eksploatacji PDGO utworzonego w etapie zadań krótkoterminowych; Punkt Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów jest zamkniętym dozorowanym obiektem, do którego mieszkańcy i nieduże przedsiębiorstwa mogą dowozić bezpłatnie odpady nietypowe nie objęte regularnym zbieraniem (odpady: z remontów, zielone, wielkogabarytowe, niebezpieczne); przyjmuje się, że na jeden punkt powinno przypadać od 20 do 40 tys. mieszkańców lub populacja w promieniu nieprzekraczającym 10–15 minut jazdy samochodem; PDGO powinny być prowadzone przez firmy odbierające odpady; obecnie na terenie województwa dolnośląskiego funkcje PDGO pełnią częściowo istniejące zakłady gospodarki odpadami – np. karkonoskie Centrum Gospodarki Odpadami;
- ☑ na bazie doświadczeń z lat 2004–2006 rozwijane będzie kompostowanie przydomowe odpadów kuchennych i zielonych; do roku 2010 prowadzić ją będzie 900 gospodarstw domowych (ok. 3500 mieszkańców);
- ☑ w celu osiągnięcia wymaganego pod koniec roku 2010 stopnia redukcji składowania odpadów ulegających biodegradacji od roku 2007 wprowadzana będzie stopniowo selektywna zbiórka odpadów kuchennych i zielonych przeznaczonych do kompostowania w rozbudowywanej kompostowni COSiUO; do roku 2010 w ok. 2,5 tys. gospodarstw prowadzona będzie zbiórka biofrakcji;
- ☑ osiągnięcie zakładanych poziomów selektywnej zbiórki dla pozostałych wybranych frakcji odpadów.

Zadania długoterminowe do roku 2015:

- ☒ dalsze rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów kuchennych i zielonych do recyklingu organicznego (kompostowania przydomowego i kompostowania w CSOiUO); do końca roku 2015 obejmie odpowiednio 1 i 5 tys. gospodarstw domowych;
- ☒ o ile wystąpi rzeczywista konieczność, tworzone będą kolejne PDGO; z uwagi na znaczne zagęszczenie, kolejne PDGO będą obiektami obsługującymi coraz mniejszy obszar, należy liczyć się ze wzrostem ich obsługi wynikającym z odbioru mniejszych ilości odpadów;
- ☒ COSiUO będzie pracowało z docelową przepustowością, wszystkie odpady przed składowaniem poddawane będą przetworzeniu;
- ☒ prowadzenie intensywnej i adresowanej do jak największej liczby mieszkańców powiatu kampanii edukacyjnej w zakresie zgodnej z wymogami ochrony środowiska gospodarki odpadami.

W aktualizacji **Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2009 – 2012 i dalsze** założone cele zostały zdefiniowane w sposób następujący:

Cele krótkookresowe do zrealizowania w latach 2009–2012:

- organizacja systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (zintegrowanych działań zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz nadzoru nad tymi działaniami) umożliwiającego zrealizowanie następujących celów ekologicznych:
 - ☒ końca 2009 r. objęcie wszystkich mieszkańców obszaru ZGPD7 zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów komunalnych,
 - ☒ w 2010 roku redukcja składowania odpadów ulegających biodegradacji do poziomu nie przekraczającego 75% ilości tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
 - ☒ w 2010 r. odzysk co najmniej 50% zebranych odpadów wielkogabarytowych,
 - ☒ w 2010 r. odzysk co najmniej 40% zebranych w gospodarstwach domowych odpadów budowlano-remontowych,
 - ☒ w 2010 r. odzysk i unieszkodliwienie łącznie co najmniej 50% zebranych odpadów niebezpiecznych,

- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami,
- ograniczenie w znaczącym stopniu praktyk nielegalnego porzucania odpadów,
- 5. prowadzenie działań realizujących lub wspomagających usuwanie odpadów i wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości w sposób dostosowany do opracowanego Programu usuwania azbestu z terenu Związku ZGPD-7 i posiadanych środków finansowych.

Cele średniookresowe do zrealizowania w latach 2013 – 2016

- doskonalenie i rozwój systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w sposób zapewniający osiągnięcie następujących celów ekologicznych:
 - ☑ w 2013 r. redukcja składowania odpadów ulegających biodegradacji do minimum 50 % ilości tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
 - ☑ w 2014 r. odzysk co najmniej 70% zebranych odpadów wielkogabarytowych,
 - ☑ w 2014 r. odzysk co najmniej 60% zebranych w gospodarstwach domowych odpadów budowlano-remontowych,
 - ☑ w 2014 r. odzysk i unieszkodliwienie łącznie co najmniej 70% wytworzonych i zebranych odpadów niebezpiecznych,
- do końca 2014 r. zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych i zebranych
- kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców,
- prowadzenie działań realizujących lub wspomagających usuwanie odpadów i wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości w sposób dostosowany do opracowanego Programu usuwania azbestu z terenu Związku ZGPD-7 i posiadanych środków finansowych.

Cele długookresowe do zrealizowania w latach 2017–2020:

- doskonalenie i rozwój systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w sposób zapewniający osiągnięcie w 2020 r. celu ekologicznego – redukcję składowania odpadów ulegających biodegradacji do poziomu min. 35 % ilości tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,:
- do końca 2018 r. zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 50% wytworzonych i zebranych,

- kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców,
- prowadzenie działań realizujących lub wspomagających usuwanie odpadów i wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości w sposób dostosowany do opracowanego Programu usuwania azbestu z terenu Związku ZGPD-7 i posiadanych środków finansowych.

Cel strategiczny do zrealizowania do końca 2032:

- usunięcie i unieszkodliwienie odpadów i wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości na obszarze ZGPD7.

Przyjęte w harmonogramie zadania realizujące cele krótkookresowe (2009–2012) i średniookresowe (2013-2016) stanowią najbardziej szczegółową charakterystykę działań jakie stoją do wykonania przed ZGPD-7. W projekcie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego *na lata 2009 – 2012 i dalsze wytyczono następujące zadania:*

- ☒ opracowanie i realizacja Planu gospodarki odpadami wraz z programem usuwania azbestu z terenu ZGPD-7;
- ☒ dostosowanie regulaminów utrzymania czystości i porządku obowiązujących na terenie poszczególnych gmin ZGPD-7 do zaktualizowanego PGO
- ☒ dostosowanie wymagań stawianych przedsiębiorcom ubiegającym się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych i regulaminów do zaktualizowanego GPGO oraz aktualizacja wydanych decyzji;
- ☒ sporządzenie pełnej ewidencji nieruchomości, których właściciele są zobowiązani do zawarcia umowy na odbieranie odpadów komunalnych. uwzględniającej: liczbę mieszkańców /pracowników, zawarte umowy z przedsiębiorcami odbierającymi odpady z nieruchomości;
- ☒ opracowanie projektu budowlanego ECO i uzyskanie pozwolenia na budowę
- ☒ budowa ECO w Bielawie;
- ☒ uruchomienie i oddanie do eksploatacji ECO w Bielawie;
- ☒ rozwój selektywnego zbierania odpadów w zakresie optymalnym dla funkcjonowania ECO w Bielawie;

- ☑ prowadzenie stałej kontroli i egzekwowanie realizacji zapisów zawartych w wydawanych decyzjach i innych aktach prawnych dot. gospodarki odpadami,
- ☑ opracowanie sprawozdania z realizacji GPGO dla ZGPD-7;
- ☑ opracowanie i przyjęcie w drodze uchwały przez organy gmin należących do Związku aktualizacji planu gospodarowania odpadami dla ZGPD-7 na lata 2013 - 2016 i dalsze;
- ☑ budowa i oddanie do użytkowania Punktów Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów;
- ☑ zakończenie eksploatacji składowiska Byszów-Gilów i rozpoczęcie rekultywacji obiektu;
- ☑ przeprowadzenie rekultywacji składowiska Byszów-Gilów;
- ☑ likwidacja nielegalnych składowisk;
- ☑ prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami.

5. Aktualny stan środowiska na terenie gmin zrzeszonych w ZGPD-7

5.1. Położenie i opis warunków glebowych, hydrologicznych i hydrogeologicznych

5.1.1. Położenie

Powiat dzierzoniowski, do którego należą gminy tworzące Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD-7, położony jest w województwie dolnośląskim, ok. 50 km na południowy zachód od Wrocławia, przy drodze krajowej nr 8 na Kudowę. Graniczy z powiatami: wrocławskim, świdnickim, wałbrzyskim, kłodzkim, ząbkowickim i strzelińskim.

Geograficznie teren gmin należących do ZGPD-7 znajduje się na Przedgórzu Sudeckim. Jest to obszar zróżnicowany, w zasadniczej części równinny (Kotlina Dzierżoniowska), z dobrymi glebami i łagodnym klimatem z licznymi wzgórzami (Wzgórza: Bielawskie, Gilowskie, Gumińskie, Kiełczyńskie, Krzyżowe) oraz położony na północno – wschodnich stokach Gór Sowich i części Masywu Ślęży z górą Radunią – z obszarami zalesionymi, o surowym klimacie i w zachodniej części Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich.

Obecnie do Związku należy 6 gmin:

- ☒ 4 gminy miejskie – Bielawa, Dzierżonów, Pieszyce, Piława Górna,
- ☒ 1 gmina miejsko-wiejska – Niemcza,
- ☒ 1 gmina wiejska – Dzierżonów.

Gmina wiejska Łagiewniki należąca wcześniej do Związku wypowiedziała członkostwo ze Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego z końcem 2004 r.

5.1.2. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami

Przeważająca część terenów gmin ZGPD7 znajduje się na obszarze bloku przedsudeckiego. Jedynie fragment w południowo-zachodniej części powiatu znajduje się na obszarze Sudetów Środkowych i zaliczany jest do jednostki geologicznej Metamorfiku Gór Sowich. Na tym obszarze w budowie geologicznej podłoża wyróżniono utwory krystaliczne zbudowane z:

- ☑ utworów metamorfiku sowiogórskiego,
- ☑ serpentynitów Masywu Gogołów-Jordanów,
- ☑ granodiorytów i skał metamorficznych strefy tektonicznej Niemczy,
- ☑ utworów metamorfiku niemczańsko-kamienieckiego.

Na wymienionych utworach zalegają młodsze osady w postaci utworów trzeciorzędowych i osadów czwartorzędowych. Większość terenów Związku znajduje się w dorzeczu Piławy, ciekii III rzędu, prawobrzeżnego dopływu Bystrzycy. Dopływami Piławy są ciekii IV rzędu: Bielawica, Brzęczek, Pieszycki Potok, Kłomnica i Gnily Potok. Drugą rzeką jest Rzeka Ślęza ciekii II rzędu, lewobrzeżny dopływ rzeki Odry. Bierze ona swój początek na Przedgórzu Sudeckim, w rejonie Wzgórz Niemczańskich.

Na obszarze powiatu dzierzoniowskiego ujęcia wód podziemnych wykorzystują zasoby wodne zgromadzone w poziomach wodonośnych piętra proterozoicznego, proterozoiczno - paleozoicznego, paleozoicznego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Na terenie gmin zrzeszonych w ZGPD-7 nie wydzielono Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

Składowisko odpadów komunalnych Byszów-Gilów zlokalizowane jest w wyeksploatowanym kamieniołomie bazaltu na granicy gminy wiejskiej Dzierżoniów i gminy Niemcza.

Istotne znaczenie mają warunki jakie występują na terenie planowanej budowy Zakładu Gospodarki odpadami – Ekologiczne Centrum Odzysku w Bielawie (ECO). Teren przeznaczony na lokalizację ECO o powierzchni ok. 9 ha znajduje się na północ od miasta Bielawa w pobliżu istniejącej oczyszczalni ścieków. Na terenie Gminy Bielawa przeważają grunty piaszczysto-żwirowe średnio zagęszczone i zagęszczone, gliny zwałowe półzwarte i twardoplastyczne oraz skały. Na obszarze planowanej budowy występują grunty o dobrej i średniej nośności.

5.1.3. Ochrona przyrody

Na terenie gmin należących do Związku występują różnorodne obszary objęte ochroną prawną:

Parki krajobrazowe:

- ☒ Park Krajobrazowy Gór Sowich (część obszaru parku znajduje się na terenie gmin: Bielawa, Pieszyce i Dzierżoniów),
- ☒ Ślęzański Park Krajobrazowy (niewielka część parku leży na terenie gminy Dzierżoniów);

Rezerваты przyrody:

- ☒ „Bukowa Kalenica” (gmina Bielawa);

Obszary chronionego krajobrazu:

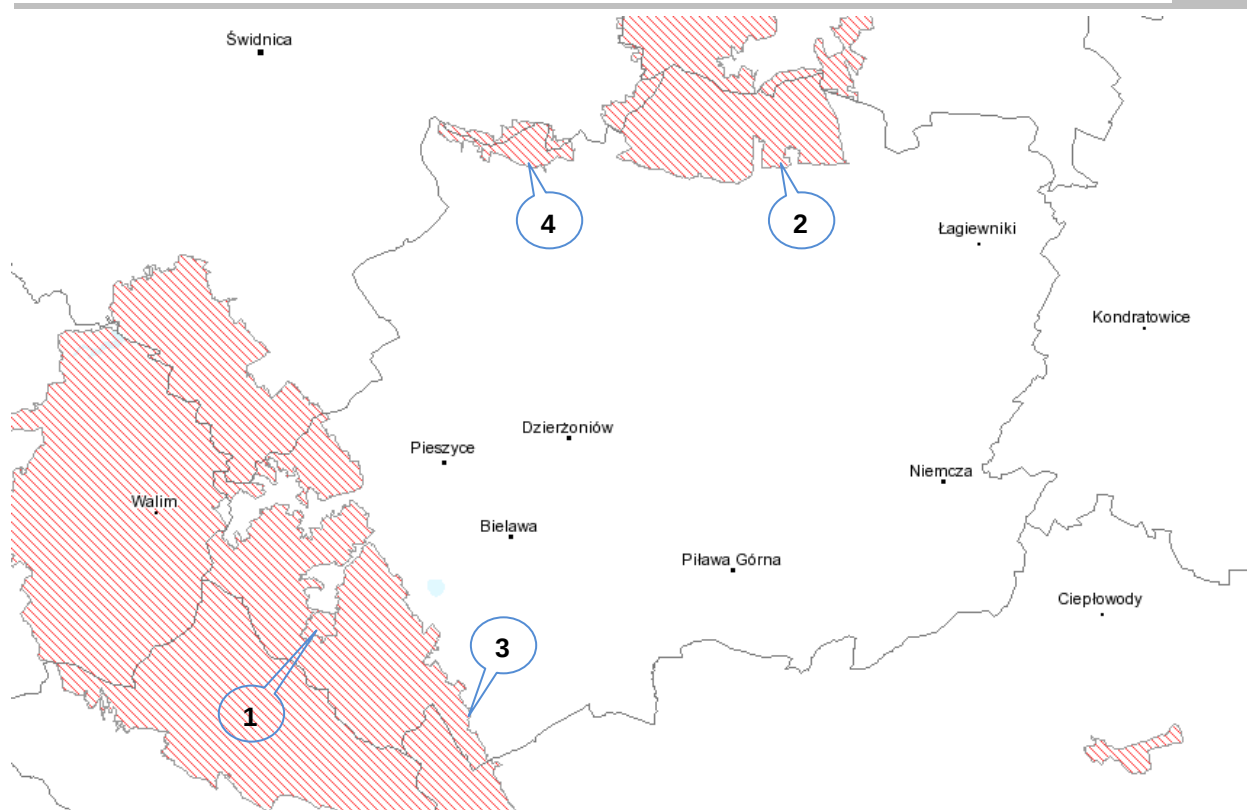
- ☒ Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Sowie,
- ☒ Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie;

Pomniki przyrody ożywionej (różne gatunki drzew i krzewów);

Pomniki przyrody nieożywionej (gnejsy i skały wapienno-krzemianowe na północ od miasta Dzierżoniów);

Obszary specjalnej ochrony Natura 2000:

- ☒ Kamionki (nr 1),
- ☒ Masyw Ślęzy (nr 2),
- ☒ Ostoja Nietoperzy Gór Sowich(nr 3),
- ☒ Wzgórza Kielczyńskie (nr 4).

Rys nr 1. Obszar specjalnej ochrony siedlisk

źródło: <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl>

W chwili obecnej trwają prace Wojewódzkich Zespołów Specjalistycznych związane z przygotowaniem kolejnych obszarów do włączenia ich do sieci Natura 2000. Są to tereny określone w ewidencji Ministerstwa Środowiska jako – Wzgórza Niemczańskie.

5.2. Aktualny stan środowiska

Analizę i ocenę stanu środowiska przeprowadzono głównie w oparciu o badania wykonane przez WIOŚ we Wrocławiu, których wyniki zostały przedstawione w „Raporcie o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w roku 2007” oraz „Ocenie stanu środowiska na terenie powiatu dzierżoniowskiego opracowaną na podstawie badań monitoringowych przeprowadzonych w 2008 r.”.

5.2.1. Stan jakości powietrza na terenie powiatu dzierżoniowskiego

Zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej oraz przepisami Prawa ochrony środowiska, głównym celem działań w zakresie ochrony powietrza jest utrzymanie jakości powietrza w rejonach, gdzie jest ona dobra i jej poprawa w pozostałych rejonach. Wymaga to prowadzenia stałej oceny jakości powietrza na całym terytorium kraju w sposób ujednolicony, porównywalny do metod stosowanych w krajach członkowskich UE.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ☒ ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi.
- ☒ ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził w 2008 r. na terenie powiatu dzierżoniowskiego badania stężenia zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na jednej stacji pomiarów automatycznych - w Dzierżonowie, gdzie mierzono stężenia zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

Nie prowadzono natomiast badania stanu powietrza atmosferycznego w miejscowościach powiatu dzierżoniowskiego za pomocą metod pasywnych. W poprzednich latach nie wykazano przekraczania średniorocznego stężenia NO_2 , a wskaźnikowy poziom SO_2 nie wskazywał na potrzebę prowadzenia stałego monitoringu ze względu na ochronę zdrowia ludzi poza prowadzonymi pomiarami automatycznymi. Badania za pomocą metody pasywnej będą ponownie prowadzone za 2 lub 3 lata, w celu sprawdzenia, czy nie nastąpiło znaczne pogorszenie jakości powietrza.

W tabelach poniżej przedstawiono wartości stężeń poszczególnych zanieczyszczeń powietrza występujących w badanych miejscowościach na terenie powiatu dzierżoniowskiego.

Tabela nr 1. Wyniki pomiarów SO₂ na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r.
– stała stacja pomiarowa (Dzierżonów, ul. Piłsudskiego)

L.p.	Średnia roczna			Stężenia 24-godzinowe SO ₂				Stężenia 1-godzinowe SO ₂				
				Stężenie maksymalne	Percentyl 99,2	Liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego ^{1/}	Kompletność serii pomiarowej	Stężenie maksymalne	Percentyl 99,7	Liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego ^{2/}	Liczba przypadków powyżej poziomu alarmowego ^{3/}	Kompletność serii pomiarowej
	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³									
1.	9,7	14,2	5,2	46,1	40,3	0	99	92,0	62,0	0	0	98

^{1/} dopuszczalny poziom 24 -godz. SO₂: dla obszaru kraju: 125 µg/m³, dopuszczalna liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego: 3 razy;

^{2/} dopuszczalny poziom 1 – godz. SO₂: dla obszaru kraju: 350 µg/m³, dopuszczalna liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego: 24 razy;

^{3/} poziom alarmowy 1 – godz. SO₂: 500 µg/m³- przekroczony, jeśli wartość występowała przez trzy kolejne godziny w punktach reprezentujących jakość powietrza na obszarze o powierzchni co najmniej 100 km²

Tabela nr 2. Wyniki pomiarów NO₂ na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r.
– stała stacja pomiarowa (Dzierżonów, ul. Piłsudskiego)

L.p.	Średnia roczna	% normy ^{1/}	Średnia w sezonie grzewczym	Średnia w sezonie pozagrzewczym	Stężenia 1-godzinowe NO ₂				Kompleksowość serii pomiarowej
					Stężenie maksymalne	Percentyl 99,8	Liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego ^{2/}	Liczba przypadków powyżej poziomu alarmowego ^{3/}	
	µg/m ³	%	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	-	%	%
1.	15,6	39	18,6	12,5	109,0	69,1	0	0	96

^{1/} dopuszczalny poziom średnioroczny NO₂ dla obszaru kraju: 40 µg/m³;

^{2/} dopuszczalny poziom 1 - godz. NO₂ dla obszaru kraju: 200 µg/m³, dopuszczalna liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego 18 razy;

^{3/} poziom alarmowy 1 –godz. NO₂: 400 µg/m³ - przekroczony, jeśli wartość występowała przez trzy kolejne godziny w punktach reprezentujących jakość powietrza na obszarze o powierzchni co najmniej 100 km²

Tabela nr 3. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM10 na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r. – stała stacja pomiarowa (Dzierżonów, ul. Piłsudskiego)

L.p.	Średnia roczna	% normy ^{1/}	Średnia w sezonie grzewczym	Średnia w sezonie pozagrzewczym	Stężenia 24 – godzinowe pyłu zawieszonego PM10			
					Stężenie maksymalne	Percentyl 90,1	Liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego ^{2/}	Kompleksowość serii pomiarowej
	µg/m ³	%	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	-	%
1.	25,2	63	30,4	20,0	122,7	45,5	29	96

^{1/} dopuszczalny poziom średnioroczny pyłu zawieszonego PM10: 40µg/m³;

^{2/} dopuszczalny poziom 24-godz. pyłu zawieszonego PM10; 50 µg/m³, dopuszczalna liczba przypadków powyżej poziomu dopuszczalnego: 35 razy

^{3/} pomiar metodą manualną wagową z separacją frakcji 10 µm.

Wyniki badań jakości powietrza prowadzonych w 2008 r. na terenie powiatu dzierzoniowskiego ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykazały dobrą i bardzo dobrą jakość powietrza w odniesieniu do norm średniorocznych oraz średniodobowych obowiązujących dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz pyłu zawieszonego PM10.

5.2.2. Wody powierzchniowe

Badania monitoringowe jakości rzek realizowane były na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2008 r., zgodnie z programem monitoringu, w dwóch punktach pomiarowo-badawczych, wyznaczonych na dwóch rzekach, Piławie i Ślęży:

- ☒ Pilawa powyżej ujścia Gniłego Potoku - 23,4 km,
- ☒ Ślęza powyżej Cukrowni Łagiewniki (most do Łagiewnik) - 58,8 km.

Pilawa

Pilawa ma swoje źródła w okolicy wsi Kluczowa, Omawiana rzeka to prawobrzeżny dopływ Bystrzycy, uchodzący do niej w 59,7 km. Całkowita długość Pilawy od źródeł do ujścia do Bystrzycy wynosi 45,6 km. Rzeka poprzez dopływy odwadnia m.in. tereny należące do Parku Krajobrazowego Gór Sowich. Pilawa wraz z niektórymi dopływami przepływa przez tereny zurbanizowane z miejscowościami: Pilawa Górna, Bielawa, Pieszycy. Dzierżonów. Oczyszczalnie ścieków znajdujące się w tych miejscowościach przyjmują ścieki miejskie i przemysłowe, które po oczyszczeniu, często niewystarczającym, odprowadzane są do rzeki Pilawy lub jej dopływów. Oczyszczalnie, które odprowadzają ścieki do wód Pilawy i jej dopływów, to: oczyszczalnia ścieków w Piławie Górnej, Dzierżonowie, Bielawie, Pieszcach i Mościsku.

Jakość wody w rzece Pilawie w 2008 r. badano w 2 przekrojach pomiarowych:

- ☒ powyżej ujścia Gniłego Potoku - 23,4 km,
- ☒ ujście do Bystrzycy - 0,5 km.

Przekrój zlokalizowany na rzece Piławie powyżej ujścia Gniłego Potoku, położony jest na terenie powiatu dzierzoniowskiego, natomiast ujście Pilawy do Bystrzycy znajduje się w powiecie świdnickim, jednakże ze względu na stan środowiska omówione zostały obydwa przekroje.

Na podstawie przeprowadzonej klasyfikacji elementów fizykochemicznych stwierdzono, że w rzece Pilawie powyżej ujścia Gniłego Potoku jakość wody przekroczyła granice II klasy. Poza granice określone dla II klasy wybiegała tu wartość wskaźnika BZT₅ (biochemiczne zapotrzebowanie tlenu) z grupy parametrów charakteryzujących związki organiczne oraz większość (cztery spośród pięciu badanych) wskaźników charakteryzujących substancje biogenne: azot *Kjeldahla*, azot

azotanowy, azot ogólny i fosfor ogólny. Szczególnie wysokie przekroczenie stwierdzone w przypadku stężenia fosforu ogólnego. Pozostałe badane parametry fizykochemiczne odpowiadały I lub II klasie. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 4. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych w rzece Piława w przekroju zlokalizowanym powyżej ujścia Gniłego Potoku (23,4 km) w 2008 r.

Wskaźnik	Jednostka	Liczba badań	Wartość miarodajna do oceny	Klasa
Temperatura	°C	8	20,1	I
Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	8	9,3	I
BZT ₅	mg O ₂ /l	8	8,6	>II
Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	8	10,4	II
Przewodność	μS/cm	8	632	I
Substancje rozpuszczone	mg/l	8	451	I
Odczyn	pH	8	8,0	I
Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	8	1,3	II
Azot Kjeldahla	mg N/l	8	2,45	>II
Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	8	5,69	>II
Azot ogólny	mg N/l	8	12,67	>II
Fosfor ogólny	mg P/l	8	4,19	>II

Analizując powyższe wartości stężeń poszczególnych parametrów przekraczających granice II klasy można stwierdzić, że już w przekroju zlokalizowanym powyżej ujścia Gniłego Potoku Piława była znacznie zanieczyszczona, ponieważ punkt ten znajduje się poniżej ujścia ścieków z większości oczyszczalni funkcjonujących w zlewni omawianej rzeki, np. oczyszczalni w Dzierżoniowie, Pieszycach, Bielawie czy Pilawie Górnej. Natomiast ścieki z oczyszczalni w Mościsku przez Gniły Potok wprowadzane są w dalszym odcinku tej rzeki.

Punkt ujściowy Piławy badany był w ramach monitoringu diagnostycznego 12 razy w roku. Przeprowadzona klasyfikacja elementów fizykochemicznych wykazała, że również w tym przekroju stwierdzono przekroczenia granic II klasy. Poza granice II klasy wybiegała tu wartość wskaźnika BZT₅ charakteryzującego zawartość związków organicznych w wodzie oraz parametry biogenne takie jak azot Kjeldahla, azot azotanowy oraz fosfor ogólny.

Tabela nr 5. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych w przekroju ujściowym Piława (0,5 km) w 2008 r.

Wskaźnik	Jednostka	Liczba badań	Wartość miarodajna do oceny	Klasa
Temperatura	°C	12	19,12	I
Zawiesina ogólna	mg/l	8	16,2	I
Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	12	9,21	I
BZT ₅	mg O ₂ /l	11	9,4	>II
ChZT _{Mn}	mg O ₂ /l	8	5,73	I
Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	11	11,56	II
Przewodność	μS/cm	12	605,5	I
Substancje rozpuszczone	mg/l	9	432	I
Odczyn	pH	12	8,0	I
Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	9	1,42	II
Azot Kjeldahla	mg N/l	10	2,48	>II
Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	11	7,03	>II
Azot ogólny	mg N/l	10	7,992	II
Fosfor ogólny	mg P/l	10	2,16	>II

W porównaniu do 2007 r. w 2008 r. zaobserwowana została w rzece Piławie niewielka poprawa jakości wody w zakresie zawartości związków organicznych, co może być związane z przeprowadzeniem modernizacji części biologicznej oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie. Pod względem ilości substancji biogennych tendencja zmian nie jest jednoznaczna, a rzeka jest nadal jeszcze dość mocno zanieczyszczona.

Śleza

Rzeka Śleza to lewobrzeżny dopływ Odry, do której uchodzi w 261,6 km tej rzeki. Źródła Ślezy znajdują się w rejonie Wzgórz Niemczańsko - Strzelińskich. Całkowita długość tej rzeki wynosi 78,6 km. Na terenie zlewni rzeki Ślezy brak jest większych ośrodków miejskich, oprócz liczącej blisko 4000 mieszkańców Niemczy. W zlewni górnego odcinka Ślezy znajduje się miejscowość uzdrowska Przerzeczyn Zdrój. Zlewnia rzeki jest jednakże obszarem z dużą ilością znacznych ośrodków gminnych, jak Jordanów Śląski Łagiewniki, Żórawina czy Kobierzyce. Do Ślezy - poprzez Małą Ślęzę - odprowadzane są również ścieki z oczyszczalni w Strzelinie.

W ramach ustanowionego na rzece w 2008 r. monitoringu operacyjnego badania prowadzone były na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym:

- ☒ powyżej Cukrowni Łagiewniki (most do Łagiewnik) - 58,8 km

Oprócz tego rzeka Ślęza badana była w dwóch przekrojach: poniżej ujścia Małej Ślęzy, 36,8 km oraz w punkcie ujściowym do Odry, 2,4 km. Wszystkie punkty kontrolne oprócz przekroju znajdującego się poniżej Cukrowni Łagiewniki zlokalizowane są jednak poza powiatem dzierzoniowskim.

W wyniku przeprowadzonej klasyfikacji elementów fizykochemicznych w rzece Ślęzy w przekroju zlokalizowanym powyżej Cukrowni Łagiewniki stwierdzono, że większość badanych parametrów fizykochemicznych odpowiadała I-II klasie. Granice II klasy przekroczyła wyłącznie zawartość fosforu ogólnego należącego do grupy wskaźników charakteryzujących warunki biogenne, co zdecydowało o końcowej klasyfikacji elementów fizykochemicznych (> II klasy). Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela nr 6. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych w rzece Ślęza w przekroju zlokalizowanym powyżej Cukrowni Łagiewniki (58,8 km) w 2008 r.

Wskaźnik	Jednostka	Liczba badań	Wartość miarodajna do oceny	Klasa
Temperatura	°C	7	14,1	I
Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	7	6,5	II
BZT ₅	mg O ₂ /l	7	4,3	II
ChZT _{Mn}	mg O ₂ /l	7	10,1	II
Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	7	12,2	II
Przewodność	µS/cm	7	750	I
Substancje rozpuszczone	mg/l	7	578	II
Wapń	mg Ca/l	7	127	II
Magnez	mg Mg/l	7	29,2	I
Odczyn	pH	7	8,2	I
Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	7	0,394	I
Azot Kjeldahla	mg N/l	7	1,55	II
Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	7	4,92	II
Azot ogólny	mg N/l	7	5,87	II
Fosfor ogólny	mg P/l	7	0,512	>II

5.2.3. Wody podziemne

Na obszarze powiatu dzierzoniowskiego wody podziemne występują w obrębie następujących pięter wodonośnych: proterozoicznego, mieszanego proterozoiczno-paleozoicznego, paleozoicznego, trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Zgodnie z danymi zawartymi w „Raportie o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w roku 2007” na terenie powiatu dzierzoniowskiego został przeprowadzony monitoring jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

W ramach monitoringu diagnostycznego wód podziemnych Państwowego Instytutu Geologicznego w 2007 r. ocenie jakości poddany został punkt pomiarowy w Piławie Górnej (nr Monbada 269), natomiast w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego WIOŚ we Wrocławiu ocenie jakości poddane zostały punkty w Niemczy (nr punktu 23), Uciechowie (nr punktu 28) oraz Jodłowniku (nr punktu 73). Punkt pomiarowy w Jodłowniku został poddany ocenie jakości w ramach monitoringu operacyjnego z uwagi na słaby stan chemiczny wód w 2004 r.

Wyniki przeprowadzonej oceny w 2007 r. wód podziemnych na terenie powiatu dzierzoniowskiego zawarte są w tabeli poniżej.

Tabela nr 7. Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu dzierzoniowskiego w 2007 r.

Monitoring diagnostyczny wód podziemnych Państwowego Instytutu Geologicznego						
Nr punktu	Miejscowość	Stratygrafia	Klasa wody	Przekroczone wskaźniki klasa IV	Przekroczone wskaźniki klasa V	
269	Piława Górna	Proterozoik	IV	NO ₃	-	
Monitoring diagnostyczny i operacyjny WIOŚ we Wrocławiu						
Nr punktu	Miejscowość	Stratygrafia	Klasa wody	Wskaźniki w klasie IV	Wskaźniki w klasie V	Azotany
23	Niemcza	Karbon	II	-	-	- 0,18
28	Uciechów	Czwartorzęd	IV	Fe	Mn	0,21
73	Jodłownik - pobór wiosenny	Prekambr	III	-	-	2,62
	Jodłownik - pobór jesienny		II			2,67

Jak wynika z powyższej tabeli w badanych punktach pomiarowych zwykłych wód podziemnych na terenie powiatu dzierzoniowskiego przeważały wody o dobrej i zadowalającej jakości wód (klasa II i III). O złej jakości wód (klasa IV) decydowały głównie podwyższone wartości żelaza, manganu azotanów.

Na obszarze powiatu dzierzoniowskiego nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) i związane z nimi strefy ochronne – najwyższej i wysokiej ochrony wód podziemnych (ONO i OWO).

5.2.4. Stan czystości gleb i gruntów

Na obszarze powiatu dzierzoniowskiego gleby i przypowierzchniowe grunty zostały lokalnie zmodyfikowane procesami antropogenicznymi. W rejonach, w których nie nastąpiły procesy antropogeniczne, gleby zostały wykształcone jako gleby opadowo-glejowe i płowe opadowo-glejowe, płowe oraz brunatne właściwe, a w rejonach dolin rzecznych jako mady rzeczne. Pod względem bonitacyjnym grunty orne znajdujące się na obszarze gminy należą do klas, IIIa, IIIb, IVa, IVb i V. Jedynie we wschodniej części lokalnie występują gleby klas I i II. Największy wpływ na jakość gleb i gruntów wywierają sytuacje awaryjne powodujące powierzchniowe, punktowe bądź obszarowe źródła zanieczyszczeń, produkcja rolnicza, oddziaływanie gazów i pyłów emitowanych ze źródeł przemysłowych i motoryzacyjnych. Według informacji uzyskanych z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu, obecnie nie stwierdza się negatywnego oddziaływania na gleby i grunty położone w granicach powiatu dzierzoniowskiego.

Z powodu oddziaływania antropogenicznego na środowisko naturalne oraz emitowanie różnego rodzaju zanieczyszczeń, zaistniała, oprócz klasycznej klasyfikacji bonitacyjnej gleb, potrzeba stosowania klasyfikacji stopnia zanieczyszczenia gleb. W roku 2007 powiat dzierzoniowski objęty został w ramach monitoringu chemizmu gleb ornych Polski zadaniem polegającym na ocenie jakości gleb użytkowanych rolniczo, realizowanej przez Okręgową Stację Chemiczno – Rolniczą z siedzibą we Wrocławiu. Przeprowadzone badania wykazały, iż na terenie powiatu dzierzoniowskiego 39 % użytków rolnych stanowią gleby lekko kwaśne. Najbardziej zakwaszone (bardzo kwaśne i kwaśne) gleby stanowią 44 %, natomiast gleby o odczynie obojętnym i zasadowym 17 % gleb użytkowanych rolniczo. Stan zakwaszenia gleb w powiecie znajduje swoje odzwierciedlenie w wielkości potrzeb wapnowania gleb. Wapnowania w stopniu

koniecznym i potrzebnym wymaga 62 % powierzchni użytków rolnych, na dalszych 18 % powierzchni użytków rolnych wapnowanie jest wskazane. Wapnowanie jest zbędne bądź powinno być ograniczone na 20 % powierzchni użytków rolnych. Badania dotyczyły również zawartości przyswajalnych makro i mikroelementów. Zawartość przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebach użytkowanych rolniczo przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 8. Zawartość przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebach użytkowanych rolniczo na terenie powiatu dzierzoniowskiego w latach 2004-2007 (% przebadanych próbek glebowych)

Zawartość fosforu					Zawartość potasu					Zawartość magnezu				
b. niska	niska	średnia	wysoka	b. wysoka	b. niska	niska	średnia	wysoka	b. wysoka	b. niska	niska	średnia	wysoka	b. wysoka
%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
9	23	22	16	30	6	14	39	16	25	8	15	39	24	14

Badania zawartości przyswajalnych mikroelementów w glebach powiatu wykazały niską zawartość boru (80%), miedzi (ok. 80 %) i cynku (ok. 60%) w glebach użytkowanych rolniczo oraz średnią zawartość manganu (ok. 80%) i żelaza (ok. 95%) w glebach użytkowanych rolniczo.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Plany gospodarki odpadami opracowywane są jako obowiązek nałożony na gminy w art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 ze zm.) w celu realizowania zadań zawartych w *Polityce ekologicznej państwa* jak również stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska.

W aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego nie rozważano wariantu polegającego na niepodejmowaniu żadnych działań ukierunkowanych na poprawę stanu gospodarowania odpadami. Wynika to głównie z diagnozy stanu aktualnego w tym zakresie, która wykazała konieczność wprowadzenia niezbędnych zmian zmierzających do poprawy stanu gospodarowania odpadami, w tym przede wszystkim w gospodarce odpadami komunalnymi. Brak działań w zakresie gospodarowania odpadami nie jest także do zaakceptowania ze względu na:

- ☒ zapisy Polityki Ekologicznej Państwa, Krajowego Planu Gospodarki Odpadami KPGO 2010, Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego,
- ☒ zobowiązań Polski w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z akcesji do Unii Europejskiej,
- ☒ wymogów narzuconych polskim prawodawstwem,
- ☒ wzrastającej świadomości mieszkańców domagających się zmian w zakresie gospodarowania odpadami,
- ☒ czynników ekonomicznych (w tym m.in. znacznymi podwyżkami w zakresie opłat za składowanie odpadów nie przetworzonych).

W przypadku nie podjęcia działań w zakresie poprawy stanu gospodarowania odpadami należałoby oczekiwać następujących skutków środowiskowych:

- ☒ brak zbierania wszystkich wytworzonych przez mieszkańców odpadów skutkowałby powstawaniem większej ilości tzw. dzikich wysypisk oraz spalaniem części odpadów w piecach (emisje zanieczyszczeń gazowych, w tym np. dioksyn).

- ☑ utrzymywanie się stanu, w którym podstawowym sposobem postępowania z zebranymi odpadami komunalnymi jest ich unieszkodliwianie przez składowanie. Taki sposób postępowania z odpadami powoduje zanieczyszczenie wód podziemnych, emisje gazów, pylenie oraz rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Konieczna stałaby się sukcesywna rozbudowa istniejących składowisk i budowa nowych, co powiększałoby negatywne skutki w środowisku.
- ☑ wzmożone emisje odorów, biogazu ze składowisk oraz zanieczyszczenie wód podziemnych wynikałoby w dużym stopniu ze składowania odpadów ulegających biodegradacji. Zanieczyszczenie środowiska, w tym również metalami ciężkimi byłoby skutkiem usuwania na składowiska znajdujących się w odpadach komunalnych odpadów niebezpiecznych (resztki farb i lakierów, lampy rtęciowe itp.),
- ☑ wydzielanie z masy odpadów komunalnych niewielkich ilości materiałów surowcowych. Materiały surowcowe (papier, tworzywa sztuczne, szkło, metale) te, pozwalają ograniczyć wykorzystywanie w produkcji wyrobów surowców pierwotnych.
- ☑ zbyt mała ilość zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych skutkowałaby wydostawaniem się do środowiska wielu zanieczyszczeń (metale ciężkie, składniki aktywne leków itp.).
- ☑ niedostateczna ilość instalacji do zagospodarowania odpadów, takich jak sortownie, kompostownie itp. skutkowałaby zwiększoną presją na składowanie odpadów, co omówiono powyżej.
- ☑ brak działań zapobiegających wytwarzaniu odpadów (w tym przede wszystkim edukacji) skutkowałby zwiększaniem się ilości wytwarzanych odpadów, co przy niedostatecznej ilości instalacji do ich zagospodarowania powodowałoby zwiększanie się ilości odpadów składowanych.
- ☑ nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z aktów prawnych (dotyczy to przede wszystkim obowiązku dokonywania sprawozdawczości) oraz niesprawy monitoring gospodarki odpadami niebezpiecznymi, szczególnie w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw skutkowałoby zwiększaniem się ilości

odpadów niewłaściwie zagospodarowywanych (np. usuwanie na tzw. dzikie wysypiska).

- ☑ niedostateczna ilość zakładów przetwarzania zużytego sprzętu stwarzałaby trudności z zagospodarowaniem powstającej dużej ilości sprzętu nie nadającego się do dalszego użytkowania. Odpady te trafiałyby głównie na składowiska. Biorąc pod uwagę, że odpady sprzętu elektrycznego i elektronicznego zawierają wiele zanieczyszczeń (metale ciężkie, oleje, freony) powodowałoby to zanieczyszczenie środowiska wokół składowisk,
- ☑ Brak systemu zbierania zużytych opon powodowałby usuwanie opon na składowiska, spalanie ich lub porzucanie na tzw. dzikich wysypiskach.
- ☑ Nie wykorzystywanie części odpadów budowlanych skutkowałoby zwiększonym wykorzystywaniem surowców pierwotnych w budownictwie (kruszywa).

Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego prezentuje konkretne działania, pozwalające na zminimalizowanie, w pewnych przypadkach nawet wyeliminowanie tego negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko. W podsumowaniu należałoby stwierdzić, że zaproponowane w przedmiotowym planie działania dotyczące gospodarowania odpadami służyć będą poprawie środowiska. Dotyczyć to będzie przede wszystkim takich elementów środowiska jak wody podziemne, powietrze atmosferyczne, stan gleb oraz walory krajobrazowe.

6. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

6.1. Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Projekt aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego będzie realizowany poprzez ustanowione cel krótko, średnio i długookresowe oraz zadania. Określają one rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w myśl Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko* (Dz. U. Nr 257 poz. 2573 ze zm.).

Oddziaływanie projektowanego systemu gospodarowania odpadami na środowisko będzie związane głównie z budową i eksploatacją Ekologicznego Centrum Odzysku (ECO) w Bielawie oraz działającym przy nim Punkcie Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów, a także z zakończeniem eksploatacji składowiska Byszów-Gilów.

☒ **Składowisko odpadów Byszów – Gilów**

Składowisko Byszów-Gilów, zlokalizowane w wyeksploatowanym wyrobisku po kamieniołomie bazaltu, zaliczane do składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (IN) rozpoczęło działalność w 1987 r. Obiekt położony jest na terenie będącym własnością gminy wiejskiej Dzierżoniów (59% zajmowanej powierzchni) i gminy miejsko-wiejskiej Niemcza (41% zajmowanej powierzchni). Pojemność całkowita wynosi 1005284 m³, pojemność wypełniona – 834932,82 m³, pojemność pozostała do wypełnienia – 170351,18 m³. Posiada ono 4 kwatery, w tym dwie eksploatowane. Składowisko wypełnione jest w ponad 80 %. Odcieki gromadzone w dwóch zbiornikach wywożone są do oczyszczalni ścieków. W chwili obecnej prowadzone są prace polegające na budowie instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego, zakończenie przedmiotowych prac przewiduje się na koniec 2009 r. Obiekt jest ogrodzony, wyposażony w wagę, urządzenie do mycia i dezynfekcji, prowadzona jest rejestracja wjazdów oraz ewidencja odpadów. Do wykonywania warstw przekrywających odpady wykorzystywane są różne rodzaje odpadów, w tym m. in.:

żużle odlewnicze, popioły paleniskowe, komunalne osady ściekowe, odpady z budowy i remontów oraz gleba i ziemia. Prowadzony jest monitoring opadu atmosferycznego, wód odciekowych i podziemnych, osiadania powierzchni składowiska. Składowisko obsługuje 6 gmin należących do ZGPD7. Zakończenie eksploatacji składowiska nastąpi w 2014 r.

Istniejące składowisko znajduje się na rzędnej wysokościowej 310-320 m n.p.m., na szczycie góry Dębowiec, a teren opada równomiernie łagodnie we wszystkich kierunkach do rzędnej w granicach 300 m n.p.m. w pobliżu dolin cieków na N i S od Dębowca.

W bezpośredniej bliskości przedmiotowego składowiska nie występują zabudowania mieszkalne.

Przedmiotowe składowisko usytuowane jest poza obszarami chronionymi ustanowionymi w oparciu o przepisy szczególne.

W chwili obecnej trwają prace Wojewódzkich Zespołów Specjalistycznych związane z przygotowaniem kolejnych obszarów do włączenia ich do sieci Natura 2000. Są to tereny określone w ewidencji Ministerstwa Środowiska jako – Wzgórza Niemczańskie, które zlokalizowane są w bliskiej odległości od przedmiotowego składowiska.

☑ Zakład Gospodarki Odpadami ECO wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów

Teren, na którym przewiduje się zlokalizowanie Zakładu Gospodarki Odpadami – ECO wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów, jest bezpośrednio położony obok istniejącej oczyszczalni ścieków, na południowy zachód od drogi nr 384, łączącej miasta Dzierżoniów i Bielawę. Od południa sąsiaduje z dawnym PGR, obecnie - Grupa Producentka, od północnego zachodu - w odległości około 500 m - zlokalizowane są nieczynne i niewykorzystywane zabudowania dawnego obozu zagłady Gross Rosen, od zachodu otaczają go tereny rolnicze – gleby klasy III i IV. Na północny zachód od rozpatrywanego obszaru znajduje się potok Brzęczek. Dojazd do przedmiotowego terenu odbywa się drogą użytkowaną obecnie przez transport obsługujący oczyszczalnię ścieków. Docelowo przewiduje się wykorzystanie planowanej obwodnicy Dzierżoniowa, która ma przebiegać obok oczyszczalni ścieków i proponowanego zakładu ECO.

W bezpośredniej bliskości przedmiotowego terenu nie występują zabudowania mieszkalne nie licząc czynnej oczyszczalni ścieków i budynków gospodarczych dawnego PGR (Grupa Producentka).

Teren, na którym planuje się zlokalizować obiekty i urządzenia Zakładu Gospodarki Odpadami jest objęty aktualnym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego w rejonie bielawskiej oczyszczalni ścieków. Zgodnie z § 2 ust. 3 pkt. 1, Uchwały Rady Miejskiej Bielawy z dnia 27 lutego 2008 r. symbolem O oznaczono tereny infrastruktury – gospodarowanie odpadami (uchwała Nr XXII/168/08 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uchwalenia MPZP w rejonie bielawskiej oczyszczalni ścieków stanowi załącznik do niniejszej dokumentacji).

Przedmiotowa inwestycja zlokalizowana będzie na terenach leżących w zlewni potoku Brzęczek, który jest ciekim IV rzędu i uchodzi jako lewostronny dopływ do Piławy w kilometrze 31+146, w centrum Dzierżoniowa. Jego powierzchnia zlewni wynosi 21,13 km², długość 11,63 km. Źródła Brzęczka znajdują się na wschodnich stokach Góry Korczaka (645,00 m n. Kr.).

Przedmiotowe obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem usytuowane są poza obszarami chronionymi ustanowionymi w oparciu o przepisy szczególne, tj. parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, stref ochronnych ujęć wody, punktów archeologicznych i innych.

Na terenach tych nie występuje obszar Natura 2000. Najbliższy taki teren znajduje się w odległości ok. 5,0 km na południowy - zachód – Góry Sowie i Bardzkie.

Pozostałe istniejące (i) lub proponowane (p) specjalne obszary ochrony siedlisk (S) znajdują się w odległości około:

- ☒ 6,0 km na południowy - zachód – Kamionki (iS),
- ☒ 11,5 km na północ – Wzgórza Kielczyńskie (iS),
- ☒ 15,5 km na północny - wschód - Masyw Ślęzy (iS),
- ☒ 7,0 km na wschód – Wzgórza Niemczańskie (pS).

Pozostałe obszary Natura 2000 znajdują się w odległości powyżej 30 km.

Budowa nowych obiektów, przy zachowaniu odpowiednich norm budowlanych i technologicznych nie spowoduje degradacji środowiska, choć należy liczyć się z wystąpieniem następujących negatywnych skutków:

- ☒ zwiększeniem poziomu hałasu związanego z transportem odpadów do zakładu jak i na jego terenie;

- ☑ zmianami krajobrazu (nowe elementy krajobrazu jak np. obiekty kubaturowe),
- ☑ zwiększeniem ilości gryzoni, ptactwa, owadów;
- ☑ zwiększonym zapyleniem, szczególnie przy drogach dojazdowych.

Dodatkowo, przy niewłaściwej ich eksploatacji należy brać pod uwagę:

- ☑ zaśmieceniem terenu,
- ☑ zanieczyszczeniem gleb, wód podziemnych i powietrza atmosferycznego.

Aktualnie obowiązujące tzw. standardy emisyjne regulują dopuszczalne stężenia substancji wprowadzanych do poszczególnych komponentów środowiska. Należy zatem podkreślić, że funkcjonowanie wszelkich obiektów i instalacji uwarunkowane jest spełnianiem określonych standardów budowlanych, eksploatacyjnych i emisyjnych. W przypadku ich niespełniania instalacje takie muszą być zamykane lub modernizowane w celu dostosowania ich do obowiązujących norm.

6.2. Analiza oddziaływania na środowisko

Realizacja planu gospodarki odpadami przyczyni się do istotnego ograniczenia negatywnego wpływu odpadów na środowisko:

- ☑ budowa Ekologicznego Centrum Odzysku w Bielawie ograniczy do minimum negatywne oddziaływanie odpadów na stan środowiska w rejonie zapewniając zagospodarowanie lub unieszkodliwienie odpadów w sposób inny niż składowanie,
- ☑ wdrożenie i rozwój selektywnej zbiórki i odzysku odpadów ulegających biodegradacji w procesie kompostowania zmniejszy zagrożenie związane z ich składowaniem (nastąpi zmniejszenie: emisji gazów, ilości deponowanych odpadów),
- ☑ rozwój selektywnej zbiórki odpadów: opakowaniowych, wielkogabarytowych, z budowy i remontów, niebezpiecznych z odpadów komunalnych przyczyni się do poprawy stanu środowiska poprzez:
 - stworzenie możliwości ponownego wykorzystania odpadów, co przyczyni się do traktowania składowania jako ostatecznej formy unieszkodliwiania odpadów,
 - redukcję ilości odpadów niebezpiecznych trafiających na składowiska.
- ☑ zmniejszenie lub nawet eliminację działań polegających na nielegalnym

porzucaniu odpadów w miejscach niedozwolonych - stanowiących źródła zanieczyszczenia gleby i wód.

7. Istotne problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie

Przeprowadzona analiza, w aktualizacji przedmiotowego Planu Gospodarki Odpadami, stanu aktualnego pozwoliła zidentyfikować następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- ☒ stosowanie składowania jako podstawowego procesu unieszkodliwiania (ok. 98 % nieprzetworzonych odpadów),
- ☒ brak systemu selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji,
- ☒ słaba efektywność selektywnej zbiórki odpadów,
- ☒ niski stopień pozyskiwania danych dotyczących gospodarki odpadami,
- ☒ słabo rozwinięty system selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych.

Powyższe problemy w zakresie gospodarki odpadami na terenie gmin zrzeszonych w ZGPD – 7 w znacznym stopniu przyczyniają się do zanieczyszczenia środowiska. Na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny wpływu na środowisko aktualnie prowadzonej gospodarki odpadami na terenie ZGPD-7 można stwierdzić, że dziedzina ta wywiera negatywny wpływ na następujące elementy środowiska:

Powietrze atmosferyczne

Zmiany spowodowane są głównie przez:

- ☒ emisję gazów składowiskowych - obecnie większa część odpadów ulegających biodegradacji kierowana jest na składowiska, a jej rozkład powoduje emisje zanieczyszczeń, w tym metanu,
- ☒ **nieprawidłową** eksploatację składowisk odpadów - następuje lokalne skażenie mikrobiologiczne,
- ☒ uwalnianie freonów i ich pochodnych z odpadów urządzeń chłodniczych - następuje zanik ozonu stratosferycznego,
- ☒ spalanie odpadów komunalnych w paleniskach domowych, co jest m.in. źródłem emisji toksycznych substancji do powietrza atmosferycznego,
- ☒ niewłaściwe postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.

Wody powierzchniowe i podziemne

Zmiany spowodowane są głównie przez:

- ☒ istnienie „dzikich” wysypisk.
- ☒ przy niewłaściwym magazynowaniu odpadów mogą pojawiać się punktowe źródła zanieczyszczeń, których skład będzie wynikał z ich właściwości.

Gleby i grunty

Zmiany spowodowane są głównie przez:

- ☒ deponowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, na „dzikich wysypiskach”,
- ☒ **mogilniki** będące najczęściej w bardzo złym stanie technicznym (rozszczelnienie).

Plan Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego prezentuje konkretne działania krótko, średnio i długookresowe pozwalające na zminimalizowanie, w pewnych przypadkach nawet wyeliminowanie tego negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko. Zaproponowane w przedmiotowym planie działania dotyczące gospodarowania odpadami służyć będą poprawie środowiska, przede wszystkim takich elementów środowiska jak wody podziemne, powietrze atmosferyczne, stan gleb oraz walory krajobrazowe. Przedmiotowe działania w głównej mierze sprowadzają się do realizacji budowy zakładu Ekologicznego Centrum Odzysku wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia odpadów oraz zakończenie eksploatacji składowiska Byszów-Gilów i rozpoczęcie rekultywacji obiektu.

Przedmiotowe zadania usytuowane są poza obszarami chronionymi ustanowionymi w oparciu o przepisy szczególne, tj. parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, stref ochronnych ujęć wody, punktów archeologicznych, sieci Natura 2000 i innych.

Planowane działania nie będą negatywnie oddziaływać na gatunki i siedliska, dla ochrony których zostały wyznaczone obszary Natura 2000 (zgodnie z art. 33 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92. poz. 880 z późn. zm.). Nie stwierdzono też, aby realizacja inwestycji stanowiła zagrożenie dla naturalnych siedlisk i/lub gatunków o znaczeniu wspólnotowym, w tym priorytetowych,

zgodnie z Dyrektywami Rady: 92/43/EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory („Dyrektywa Siedliskowa”), 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków („Dyrektywa Ptasia”) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005, w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94.poz. 795).

8. Przewidywane znaczące oddziaływania

Plan gospodarki odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2009-2012 i dalsze przedstawia takie działania i zadania, które mają na celu poprawę stanu środowiska w związku z zagrożeniami odpadami. Niemniej, w trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić nowe, szczególne oddziaływania na środowisko. Dotyczy to również możliwości powstawania lokalnych konfliktów społecznych związanych z lokalizacją przedsięwzięć i ich rodzajem.

Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją PGO będzie nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań związanych ze zbieraniem odpadów i ich odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Wdrożenie rozwiązań wynikających z projektu PGO przyczyni się do poprawy stanu środowiska i minimalizacji negatywnych skutków oddziaływania istniejącego składowiska. Wszystkie nowe inwestycje przewidywane do realizacji i zgłoszone do PGO, będą podlegać procedurom ocen oddziaływania na inwestycje, co powinno zagwarantować bezpieczne dla środowiska ich funkcjonowanie.

Z analizy projektu aktualizacji PGO wynika, że znaczące oddziaływanie mogą powodować następujące działania:

- ☒ budowa Ekologicznego Centrum Odzysku w Bielawie,
- ☒ budowa Punktów Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów;
- ☒ zakończenie eksploatacji składowiska Byszów-Gilów i rozpoczęcie rekultywacji obiektu.

8.1. Ekologiczne Centrum Odzysku w Bielawie wraz z funkcjonującym przy nim Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów

Z przeprowadzonego postępowania ocenowego na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia wynika iż projektowany Zakład Gospodarki Odpadami wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów nie będzie znacząco negatywnie oddziaływał na środowisko.

Zgodnie z przyjętymi w WPGO celami i kierunkami działań, stosowane w ZZO technologie muszą spełniać kryteria BAT, co oznacza m.in., że przy prawidłowej ich eksploatacji nie będą one negatywnie oddziaływać na środowisko.

W skład zakładu Ekologicznego Centrum Odzysku wchodzić będą następujące główne instalacje:

- ☒ sortownia odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych – zamontowana w hali sortowni,
- ☒ kompostownia pryzmowa odpadów biodegradowalnych selektywnie zebranych i frakcji 20-100 pochodzącej z sita sortowni odpadów,
- ☒ stanowisko demontażu odpadów wielkogabarytowych – składnika odpadów komunalnych,
- ☒ stanowisko składowania i demontażu odpadów budowlano remontowych składnika odpadów komunalnych,
- ☒ deponator - skład odpadów niebezpiecznych wysortowanych z odpadów komunalnych zmieszanych,
- ☒ plac dobrowolnego składowania odpadów (AGD, RTV, odpady zielone, wielkogabarytowe domowe).

Funkcjonowanie ECO w Bielawie pozwoli na spełnienie wymagań przepisów krajowych i Unii Europejskiej w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów, a w szczególności spowoduje ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji, wyeliminowanie składowania odpadów nieprzetworzonych i generalnie odejście od składowania jako podstawowej technologii zagospodarowania odpadów. Stan potencjalnego zagrożenia środowiska w wyniku prowadzenia gospodarki odpadami (szczególnie związany z emisjami odcieków, emisją powierzchniową z kompostowni oraz biofiltra ziemnego oraz hałasu ruchu kołowego) zostanie znacząco ograniczony, poprzez zastosowanie najnowszych rozwiązań techniczno-technologicznych.

Przyjęte rozwiązania techniczne inwestycji, przy założeniu prawidłowej eksploatacji ECO, w stopniu wystarczającym chronią środowisko wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem. Gospodarka ściekowa zakłada ujęcie w szczelne systemy i skierowanie do oczyszczania w oczyszczalni wszystkich strumieni ścieków powstających w zakładzie. Oddziaływanie odcieków z pryzm kompostowych na wody podziemne i powierzchniowe zostanie wyeliminowane

poprzez uszczelnienie podłoża i drenaż pól kompostowych oraz zagospodarowanie odcieków z pryzm kompostowych. Pozostałe procesy, które mogłyby mieć wpływ na zanieczyszczenie gleby i gruntu są wkomponowane w projektowaną zieleń ochronną, a wytwarzane emisje przede wszystkim pyłu nie stwarzają zagrożenia dla gleby i gruntu.

Funkcjonowanie ECO oznacza zmniejszenie oddziaływań na powietrze z uwagi na zmniejszenie liczby odpadów kierowanych do składowania. W trakcie eksploatacji zakładu głównymi projektowanymi źródłami zanieczyszczeń do powietrza będą:

- ☑ emisja powierzchniowa z kompostowni oraz z biofiltra ziemnego,
- ☑ emisja z systemu wentylacji sortowni odpadów,
- ☑ emisja ze spalania paliw w kotle na potrzeby grzewcze budynku biurowo – socjalnego,
- ☑ emisja ze spalania paliw w silnikach samochodowych,
- ☑ emisja pyłu z rozdrabniania gruzu betonowego, odpadów betonu oraz gruzu ceglanego.

Mimo braku unormowania w polskim prawodawstwie zagadnień dotyczących uciążliwości zapachowych w projektowanym zakładzie ECO przewiduje się wykonanie niezbędnych instalacji zapobiegających przedostawania się odorów do środowiska. Jest to m.in. kompostownia z instalacją do zasysania powietrza podprocesowego, które doczyszczane będzie na projektowanym biofiltrze. Technologia pracy w zakładzie ECO będzie prowadzona w sposób minimalizujący konieczność przetrzymywania nieprzetworzonej bioorganiki, potencjalnie mogącej powodować uciążliwości zapachowe.

Emisja pyłu, towarzysząca procesom rozdrabniania gruzu betonowego, odpadów betonu oraz gruzu ceglanego będzie ograniczona poprzez zraszanie odpadów, a także stosowanie szczelnych przykryć transportowanych kruszyw opuszczających teren Zakładu. **Uciążliwość zakładu pod względem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza atmosferycznego związana z emitowaniem par węglowodorów, powstających wskutek spalania paliw w silnikach samochodowych, będzie marginalna, z uwagi na niewielką liczbę pojazdów dowożących i wywożących odpady z zakładu. Rozbudować !!**

Lokalizacja ECO nie wpływa negatywnie na poziom hałasu w rejonie najbliższej zabudowy mieszkalnej. Wykonane analizy i obliczenia (emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza) wskazują, że funkcjonowanie ZGO nie ma negatywnego wpływu na

okolicznych mieszkańców.

W bezpośrednim sąsiedztwie projektowanej inwestycji nie występują oraz nie projektuje się obszarów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wyznaczonych jako obszar Natura 2000 w trybie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.)* w związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na w/w obszary.

Realizacja zamierzonej inwestycji nie wpłynie na pogorszenie „ładu architektonicznego” i warunków krajobrazowych w tamtejszym terenie. Zakład ECO powstanie na obszarze, który zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego zakwalifikowany jest pod tereny infrastruktury – gospodarowanie odpadami, w obrębie których w bezpośredniej bliskości zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia będzie się wiązała z budową nowych obiektów kubaturowych jednakże nie spowoduje to znaczącej zmiany w istniejącym krajobrazie. Na działce nie występują żadne formy geologiczne mogące podlegać ochronie.

Przedmiotowa inwestycja nie będzie oddziaływać na zabytki i krajobraz kulturowy chronione na podstawie *Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003, nr 162, poz. 1568)*, z uwagi na to, iż w bezpośrednim położeniu nie występują obiekty o charakterze zabytków kultury materialnej podlegającej ochronie.

Podsumowanie przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko wskazuje, że przeważać będzie zdecydowanie pozytywne, skumulowane oddziaływanie zakładu ECO wynikające z jego charakterystyki technologicznej i ograniczenia unieszkodliwiania odpadów przez składowanie, które zostanie zastąpione dla przeważającej części strumienia odpadów technologiami wykorzystania (odzysku).

8.2. Eksploatacja składowiska Byszów – Gilów

Zakończenie eksploatacji składowiska nastąpi w 2014 r., do tego czasu aby ograniczyć negatywne znaczące oddziaływanie na środowisko zarządca składowiska zobowiązany jest do stałego jego monitoringu, zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitorowania składowisk odpadów*. Monitoring dotyczy

wszystkich składowisk, zarówno w fazie eksploatacji, jak też w fazie poeksploatacyjnej. W wymienionym rozporządzeniu został przedstawiony zakres wskaźników, których kontrola jest konieczna w badaniach monitoringowych wokół składowisk. Kontrola tych parametrów pozwoli, w przyszłości, na ocenę realnego zagrożenia ze strony deponowanych odpadów. W otoczeniu prawidłowo wykonanych składowisk, wody podziemne oraz powierzchniowe nie powinny wykazywać podwyższonych zawartości charakterystycznych zanieczyszczeń, na przestrzeni wielu lat.

8.3. Inne działania mogące powodować znaczące oddziaływanie na środowisko

Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji i niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych bardzo korzystnie wpłynie na wszystkie komponenty środowiska na terenie gmin zrzeszonych w ZGPD-7. Przyczyni się to do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych bezpośrednio na składowiska poprzez poddawanie ich w pierwszej kolejności procesom odzysku. Ponadto objęcie wszystkich mieszkańców gmin zorganizowanym zbieraniem odpadów wyeliminuje zjawisko niekontrolowanego pozbywania się odpadów, przeciwdziałać będzie powstawaniu dzikich „wysypisk śmieci”. Dzikie wysypiska wykazują negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Są elementem zaburzającym krajobraz i stanowią zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb. Mogą także stanowić bardzo poważne zagrożenie sanitarne. Likwidacja „dzikich wysypisk”, w ramach przedmiotowej aktualizacji PGO, przyczyni się w znacznym stopniu do poprawy stanu środowiska. Nastąpi uporządkowanie terenu, przywrócenie naturalnych siedlisk flory i fauny i przede wszystkim zostanie zlikwidowane ognisko zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Jednakże powodzenie w/w działań wymaga wdrożenia odpowiednich instrumentów finansowych, właściwej kontroli i nadzoru nad jednostkami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań, a także wykonanie działań zgodnie z określonymi terminami. Nie bez znaczenia jest tutaj przeprowadzenie szeroko zakrojonej akcji edukacyjno– informacyjnej wśród społeczeństwa.

W zależności od przyjętych rozwiązań organizacyjnych i technicznych w zakresie zbiórki odpadów komunalnych można prognozować poprawę warunków środowiska.

Wzrost ilości zbiórki odpadów, które można ponownie wykorzystać będzie pozytywnie wpływał na ograniczenie degradacji gleb i zasobów leśnych.

W *Projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego* przedstawiono działania, z określeniem terminu ich realizacji, które mają na celu poprawę sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Realizacja zadań powinna korzystnie wpłynąć na stan środowiska i jednocześnie zdrowie ludzi.

W zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne należy dążyć do stosowania takich metod gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, aby wyeliminować ich unieszkodliwianie poprzez składowanie oraz przeprowadzić kontrolę istniejącego systemu zbierania. Jednym z głównych problemów związanych z gospodarką odpadami niebezpiecznymi na terenie ZGPD-7 są odpady zawierające azbest. Działania zaproponowane w tym zakresie w projekcie PGO wpłyną korzystnie na stan środowiska w gminach zrzeszonych w ZGPD-7. W przypadku braku realizacji w/w zadań może nastąpić zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia ludzi poprzez niewłaściwe usuwanie azbestu. Likwidacja odpadów zawierających azbest przyczyni się nie tylko do poprawy prawie wszystkich komponentów środowiska (powietrze, wody podziemne i powierzchniowe, krajobraz, gleba), ale również do poprawy bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych, które dziś w większości trafiają na składowiska odpadów. Prowadzenie stałej edukacji i informacji dotyczącej konieczności selektywnego zbierania tych odpadów ze wskazaniem miejsc ich odbioru, a także pokazującej szkodliwość ich oddziaływania na zdrowie i środowisko w przypadku niewłaściwego postępowania, oprócz funkcjonowania instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, powinno w rezultacie przyczynić się do znaczącej poprawy stanu środowiska w ZGPD-7.

Zaproponowane w projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego działania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinny ograniczyć ich negatywne oddziaływanie na środowisko pod warunkiem wprowadzenia i realizacji systemu gospodarki zgodnie z założeniami projektu PGO.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanej aktualizacji PGO

Nadrzędnym aktem prawnym regulującym ogólne zagadnienia z zakresu gospodarki odpadami jest Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U.UE.L.06.114.9) - tzw. dyrektywa ramowa, która wyznacza możliwe kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami i nakłada tym samym na państwa członkowskie obowiązek ich realizacji. Zgodnie z zapisami przedmiotowego aktu prawnego głównym celem wszystkich przepisów dotyczących postępowania z odpadami musi być ochrona zdrowia ludzi i środowiska. Środkiem do osiągnięcia tego celu ma być realizacja charakterystycznej dla całokształtu wspólnotowego podejścia do gospodarki odpadami tzw. triady postępowania z odpadami. Zasada ta oznacza to, że w pierwszej kolejności należy zapobiegać powstawaniu odpadów, przy czym zapobieganie to może odbywać się zarówno poprzez rozwój czystych i bardziej oszczędnych technologii w zakresie wykorzystania zasobów naturalnych jak również poprzez rozwój techniczny i wprowadzanie do obrotu produktów nie powodujących lub powodujących w możliwie niewielkim stopniu powstawanie odpadów. Jeżeli powstaniu odpadów nie udało się zapobiec, należy dążyć do ich odzysku - w drodze recyklingu, ponownego wykorzystania, regeneracji lub dowolnego innego procesu w celu uzyskania surowców wtórnych lub też wykorzystania odpadów jako źródła energii - a dopiero w ostateczności poddawać je w sposób odpowiedzialny procesom unieszkodliwiania (przy czym dopuszczalne procesy unieszkodliwiania i odzysku zostały wymienione odpowiednio załącznikach IIA oraz IIB dyrektywy). Za stworzenie odpowiedniej zintegrowanej sieci urządzeń do unieszkodliwiania odpadów odpowiedzialne są państwa członkowskie.

W aktualizowanym Planie gospodarki odpadami zasady te, jako priorytetowe uwzględniono w celach i kierunkach działań. Uwzględniono również, poprzez znowelizowane polskie przepisy oraz zgodność z krajowym planem gospodarki odpadami KPGO 2010, wojewódzkim planem gospodarki odpadami, akty prawa wspólnotowego m.in:

- ☒ Dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1999 roku w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dyrektywa 91/689/EWG; Dz. U. UE, L. 91.377.20 z późn. zm.) zmieniona Dyrektywą Rady 94/31/WE i rozporządzeniem 166/2006,

- ☑ Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 roku w sprawie składowania odpadów (Dz.U.UE.L.99.182.1) zmieniona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady 1882/2003,
- ☑ Dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 roku w sprawie spalania odpadów (Dz.U.UE.L.00.332.91).
- ☑ Dyrektywa Rady 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 roku w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych (Dz.U.UE.L.75.194.23 z późn. zm.) zmieniona Dyrektywami Rady: 87/101/EWG i 91/692/EWG, i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/76/WE,
- ☑ Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 roku w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz.U.UE.L.94.365.10 z późn. zm.),
- ☑ Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 roku w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (Dz.U.UE.L.03.37.24 z późn. zm.),
- ☑ Dyrektywa Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 roku w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie (Dz.U.UE.L.86.181.6z późn. zm.).

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym zostały przedstawione w rozdziale 4 niniejszej dokumentacji.

10. Metody analizy skutków realizacji postanowień aktualizacji PGO

Wdrażanie w życie zarówno prawnych, jak i technicznych rozwiązań przewidzianych w planie wymaga stałego monitorowania realizacji omawianego planu oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami, a stanem rzeczywistym.

Zakres i sposób prowadzenia monitoringu i oceny realizacji celów i zadań zdefiniowanych w aktualizowanym planie gospodarki odpadami określają ustawa o odpadach i przepisy wykonawcze oraz Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010. Zgodnie z art. 14 ustawy o odpadach:

- ☒ plany gospodarki odpadami wszystkich gmin podlegają aktualizacji nie rzadziej niż raz na 4 lata,
- ☒ co 2 lata opracowuje się sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami składane organom uchwalającym plany.

Podstawą monitoringu realizacji planu jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan gospodarki odpadami oraz ocena realizacji celów wyznaczonych w Planie Gospodarki Odpadami obejmująca ocenę realizacji zadań ujętych do realizacji. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego w sprawozdaniu pozwoli na ocenę stopnia realizacji obowiązującego PGO. W celu realizacji monitoringu i oceny wdrażania Planu konieczne jest gromadzenie danych o ilościach wytwarzanych, zbieranych poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych i sposobach gospodarowania nimi.

Tabela nr 9. Wskaźniki efektywności gospodarki odpadami komunalnymi (wg KPGO 2010)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
1.	Udział procentowy mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
2.	Masa zebranych odpadów komunalnych - ogółem	Mg
3.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	Mg
5.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%
6.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	%
7.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, poddanych przetwarzaniu metodami w współspalarniach odpadów	%
8.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, składowanych bez przetwarzania	%
9.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
10.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych recyklingowi organicznemu	%
11.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%
12.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych termicznemu przekształcaniu we współspalarniach odpadów	%
13.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%
14.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych składowaniu	%
15.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	Mg
16.	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	%

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z art. 104.1 pkt. 2, art. 104.2 oraz 105 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199 poz. 1227), postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się:

- ☒ w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów planów, jak również
- ☒ na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać realizacja projektu dokumentu,
- ☒ gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej mogłoby ujawnić się na jej terytorium.

Biorąc pod uwagę lokalizację obiektów gospodarowania odpadami na terenie ZGPD-7, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć. Lokalizacja obiektów gospodarowania odpadami jest na tyle oddalona od granic państwa, że wskazane w Prognozie ewentualne skutki ich funkcjonowania będą się ograniczać do tego terenu. Transgraniczne oddziaływanie może jedynie wystąpić w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów. Jednak na każdy międzynarodowy obrót odpadów, potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych, mających na celu zmniejszenie ewentualnego wystąpienia negatywnych skutków takiego przemieszczania.

W związku z powyższym nie stwierdza się możliwości znacznego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2009 – 2012 i dalsze.

12. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Działania, podjęte w zakresie gospodarowania odpadami, zgodnie z rozwiązaniami proponowanymi w projekcie Planu przyniosą zdecydowaną poprawę stanu środowiska przyrodniczego. Proponowane rozwiązania są tak dobrane, aby ich ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko było ograniczone do wielkości niższej od ustanowionych norm. Osiągnięcie tych zamierzeń wiąże się z zastosowaniem zaleceń określonych w Dyrektywie Unii Europejskiej oraz ustawach krajowych i rozporządzeniach.

Projektowany w aktualizacji PGO system gospodarki odpadami będzie stymulował następujące działania, które w efekcie przyczynią się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania gospodarki odpadami na środowisko:

- ☒ zapobieganie powstawaniu odpadów,
- ☒ ograniczenie ilości powstających odpadów wraz z ich toksycznością,
- ☒ prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

W kontekście powyższego zostaną podjęte działania prowadzące do:

- ☒ rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- ☒ zapewniania objęcia wszystkich mieszkańców gmin zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych,
- ☒ osiągnięcia planowanych poziomów odzysku odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, niebezpiecznych i opakowaniowych,
- ☒ redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska,
- ☒ realizacji inwestycji innych niż składowiska w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- ☒ rozwoju systemu gospodarowania odpadami w województwie w oparciu o wyznaczone struktury regionalne
- ☒ kształtowania postaw prośrodowiskowych mieszkańców gmin w drodze działań edukacyjnych

W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania obiektów gospodarki odpadami na środowisko należy zwrócić szczególną uwagę na procesy projektowania, a następnie wykonawstwa tych obiektów, ze szczególnym uwzględnieniem wykonywanych ocen oddziaływania na środowisko i wydawanych pozwoleń dla tych obiektów, zaś na etapie ich eksploatacji bardzo istotnym będzie zakres i jakość systemów monitorowania ich pracy. Niniejszy PGO przewiduje funkcjonowanie obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, każda instalacja spełniać musi określone wymagania w stosunku do środowiska, co wyznacza standardy budowlane i konstrukcyjne. Ponadto na etapie wyboru technologii zagospodarowania odpadów, powinny być wybierane rozwiązania, które w trakcie realizacji oraz eksploatacji będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać na zdrowie ludzi i środowisko.

Do działań mających na celu ograniczenie oddziaływania na środowisko obiektów gospodarki odpadami w trakcie ich eksploatacji można zaliczyć:

- ☒ ograniczenie negatywnego wpływu transportu odpadów – stosowanie siatek zabezpieczających odpady przed ich wydostawaniem się ze środków transportu, spełnianie standardów emisyjnych przez pojazdy, stosowanie myjni kół,
- ☒ ograniczenie negatywnego wpływu składowiska odpadów – stosowanie przesypki, płoszenie ptactwa, wykorzystanie siatek zapobiegających rozwiewaniu odpadów, właściwe pasy z zieleni ochronnej, monitoring środowiska, rekultywacja składowisk po zakończeniu eksploatacji itp.
- ☒ ograniczenie negatywnego wpływu pozostałych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów – właściwa eksploatacja i konserwacja urządzeń, hermetyzacja procesów, monitoring itp..

Zgodnie z art. 3. ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) przez kompensację przyrodniczą rozumie się: zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym

terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Zasady zapobiegania lub kompensacji przyrodniczej określone zostaną szczegółowo na etapie wykonywania projektów technicznych planowanych przedsięwzięć m.in. w szczegółowych ocenach oddziaływania inwestycji na środowisko.

13. Rozwiązania alternatywne w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie PGO

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania zaproponowanego w Projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego systemu gospodarki odpadami jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań, dostępność środków finansowych i brak protestów mieszkańców.

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi objęcie zorganizowanym systemem zbiórki 100% mieszkańców gmin zrzeszonych w ZGPD-7 zapewni budowanym instalacjom wykorzystywanie zaprojektowanych mocy przerobowych, a także ich funkcjonowanie będzie uzasadnione ekonomicznie. Szczególny nacisk należy położyć tutaj na szeroką edukację mieszkańców w tym zakresie (analogicznie w przypadku selektywnej zbiórki odpadów). Samorządy gminne powinny zdecydowanie skuteczniej przystąpić do egzekucji realizacji obowiązków przypisanych mieszkańcom gmin przez ustawę o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

Wybór wskazanego wariantu budowy Zakładu Gospodarki Odpadami - ECO w Bielawie poprzedzony był analizą wariantów alternatywnych w stosunku do planowanego przedsięwzięcia obejmujących między innymi lokalizacje:

- ☒ Dobrocin - na obszarze położonym w granicach gminy Dzierżoniów, obejmuje tereny dawnej i obecnej eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Dobrocin”,
- ☒ Gilów – na terenie gminy Dzierżoniów w bezpośrednim sąsiedztwie obecnie eksploatowanego składowiska odpadów komunalnych,
- ☒ Kołaczów – w granicach gminy Łagiewniki, w jej pd. – zach. części przy granicy z gminą Dzierżoniów lub tereny działek przylegające od wschodu do w/w lokalizacji,
- ☒ Piława Górna – teren położony na pd. – zach. od miasta ok. 2,5 km w linii prostej od jego centrum, przy granicy z gminą Stoszowice.

Z uwagi jednak na zdecydowane protesty społeczne dotyczące budowy ZGO we wskazanych wyżej lokalizacjach, które w następstwie doprowadziły do negatywnych opinii do uchwalenia MPZP poszczególnych rad gmin właściwych terytorialnie, wskazywane racjonalne warianty upadały.

Obecnie wskutek braku alternatywnego rozwiązania lokalizacji Zakładu Gospodarki Odpadami na terenie ZGPD-7, które może uzyskać społeczną akceptację, należy przyjąć, że jedynym racjonalnym wariantem w przypadku niezrealizowania

budowy Ekologicznego Centrum Odzysku w Bielawie, będzie wywożenie odpadów komunalnych do zakładów ZGO zlokalizowanych poza terenem powiatu dzierzoniowskiego, takich jak PUO Świdnica lub ZGO w Jaroszowie. Analizując jednak wskazane warianty alternatywne wiążące się z wywożeniem nieprzetworzonych odpadów komunalnych poza teren ZGPD-7 należy zauważyć, że wiązać się to będzie z większymi kosztami transportu odpadów oraz gorszymi jakościowo surowcami wtórnymi wydzielonymi z odpadów komunalnych. Zachwianiu ulegnie również zasada przetwarzania odpadów „u źródła”, co z punktu widzenia ochrony środowiska nie jest korzystnym rozwiązaniem.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

14. Opis w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2009 – 2012 i dalsze została przeprowadzona w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów i zadań zarówno krótko i długoterminowych. Podstawę prawną opracowania prognozy stanowiła ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199 poz. 1227).

W przedmiotowej prognozie przeanalizowano zakres, zawartość i cele przedstawione w PGO i określono, że są one zgodne z wojewódzkimi, krajowymi i międzynarodowymi dokumentami odnoszącymi się do gospodarki odpadami. Szczegółowo porównano zgodność celów i zadań PGO z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego. Analiza diagnozy stanu istniejącego w zakresie gospodarki odpadami przedstawiona w projekcie Planu Gospodarki Odpadami wykonana została w sposób zgodny ze stanem faktycznym przy wykorzystaniu dostępnych danych. Na jej podstawie określono, możliwe niepożądane dla środowiska skutki obecnego stanu gospodarki odpadami na terenie gmin zrzeszonych w ZGPD-7. W *Prognozie* określono, że przedstawione w *Projekcie Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego* cele i działania mają szansę na realizację pod warunkiem prawidłowego wdrożenia funkcjonowania zaproponowanego systemu gospodarki odpadami, podjęcia współpracy pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za poszczególne elementy systemu, zachowania terminowości realizacji określonych inwestycji, a także wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, którzy aktywnie będą uczestniczyć w tym systemie. Realizacja zaplanowanych zadań znacząco wpłynie na poprawę stanu środowiska (m.in. poprawa stanu powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych, zahamuje degradację gleb i straty w bioróżnorodności) i zmniejszy niekorzystne oddziaływania na środowisko, które występują obecnie. W *Prognozie* określono działania, jakie należy podjąć w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych skutków mogących wystąpić przy realizacji założeń *Projektu Planu*. W przypadku zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych było nieuzasadnione.

Projekt Planu Gospodarki Odpadami dla Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego na lata 2009 – 2012 i dalsze nie zawiera rozwiązań, które mogłyby prowadzić do transgranicznych oddziaływań na środowisko.

Niepodjęcie działań w gospodarce odpadami na terenie gmin należących do Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego oznaczałoby kontynuację funkcjonowania nieprawidłowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w którym przeważająca większość odpadów jest deponowana na składowiskach lub w sposób nielegalny w środowisku. Generalnie, doprowadziłoby to do pogorszenia się jakości środowiska na obszarze ZGPD-7.